

Éljen a GEF – vesszen a bürokrácia!

Segítsük az újonnan létrehozott Gazdasági Egyeztető Fórum munkáját! Mutassuk be, hogy a vállalati szektorban 700 – 800 Mrd forintra értékelt felesleges bürokrácia felszámolásával párhuzamosan néhány (száz) milliárdocská a költségvetési szektorban is megtakarítható! Néhány javaslat a csatolt irományban!

Csak végre tenni is kellene valamit!

MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet

„A vidám kutatóintézet!”

INTÉZKEDÉSI TERV

az MTA SZTAKI-nál tartott 2007. évi rendszerellenőrzésről készített
ellenőrzési jelentés alapján

Jóváhagyta:

.....
a költségvetési szerv vezetője

Budapest, 2007. december

INTÉZKEDÉSI TERV

az MTA SZTAKI-nál tartott 2007. évi rendszerellenőrzésről készített ellenőrzési jelentés alapján

Előljáróban szeretném leszögezni, hogy amennyire sikerült értékelnem az ellenőrzési jelentésben foglaltakat, egészen jó kis intézet vagyunk. Eredményeink jók, gazdálkodásunk stabil, és a lényeges dolgok még szabályozva is vannak - mit tesz Isten, ésszerű módon. A szénakazalnyi jogszabály nem jelentéktelen részét betartjuk, függetlenül attól, hogy néhány üdítő kivételtől eltekintve zavarosak, értelmetlenek, és háromhavonta változnak. Úgy tűnik, nincsenek pénzügyi visszaélések, az ellenőrzés pazarlást és inkompetenciát sem észlelt, minek hiánya ma Magyarországon valószínűleg ritkaságszámba megy. Nem kapok sírógörcsöt attól, hogy nem kerülünk egy kupacba olyan szabályos, mindenféle felesleges papírral magas ügyvédi költség ellenében jól ellátott társaságokkal, mint a 4-es metró projekt, a Fővárosi Önkormányzat, autópálya-szerződéseink, közbeszerzéseink nagy többsége és a sor hosszan folytatható. Kivéve persze az uniós támogatásokat!

A jelen intézkedési tervben a tőlem telhető (aminek azért vannak korlátai) maximális komolysággal, gondossággal, és figyelemmel sorra veszem az ellenőrzés által kifogásolt 25 ténnyt, és igyekszem vállalni az általam is lényegesnek tartott hiányosságok elhárítását. Kijelentem (egyébként feleslegesen, mert amúgy is), hogy valamennyi intézkedésért én vagyok a felelős, a határidő pedig a közeljövő (attól függően, hogy mi minden más egyéb bürokratikus számarssággal is kell foglalkoznom).

Rátérve a konkrétumokra:

Az utóellenőrzés megállapításai

Az utóellenőrzés megállapításai helyesek, legfeljebb azt jegyezném meg, hogy nem is ígértük meg valamennyi – csapnivaló jogszabályainkkal egyébként megfelelően alátámasztott és részünkről nem vitatott – „hiányosság” megszüntetését, amivel két évvel ezelőtt már sikerült némi érdeklődést keltenünk. Például kifejezetten kijelentettük, hogy tökéletes értelmetlenség okán nem készítünk készletgazdálkodási-, vagyongazdálkodási tervet, stratégiai belső ellenőrzési tervet, nem könyveljük a kötelezettségeket a 0. számlaosztályban, mivel erre még senki semmilyen értelmes indokot nem tudott mondani azon kívül, hogy „csak”. Rámutattunk – többedszer - arra, hogy a helyiségbérleti szerződésekkel az értetlenségen kívül még elvi probléma sincsen. Azt is

kijelentettük, hogy további felesleges papírmunkát csak csere-alapon vagyunk hajlandók végezni: ha a PM például törli a negyedévenkénti mérlegbeszámolót, akkor választhat valami más feleslegeset a 217-esből.

Egyes felesleges dolgokat eléggé el nem ítéhető módon megígértünk, például az SzMSz aktualizálását, vagy a bizonylati albumot, de miután hiányuk nem okozott kínzó fejfájást vagy leküzdhetetlen nehézségeket: hátrébb sorolódtak a napi – jelentős részben ugyancsak felesleges – teendők között. Ismét megígérjük.

Ígéreteink jelentős részét annak ellenére betartottuk, hogy nem vártunk tőlük javulást az intézet hatékonysága, eredményessége tekintetében (sőt!). Munkatársainkkal beszereztettük az erkölcsi bizonyítványokat (érezzenek valamit abból, hogy közalkalmazottnak lenni nem csak méznyalás!), készült egy nyomvonal-sereg, igazgatói utasítás született a közbeszerzési törvény rigorózus betartásáról (1. pont. Ha valaki pályázatában közbeszerzés alá eső valamit álmodik – a központosított közbeszerzés kivételével, melynek konzekvenciája mindössze annyi, hogy a ketyerét másfélszeres áron vesszük meg a sarki bolt-hoz képest, viszont a pályázat fizeti -, akkor a pályázatot nem írom alá. 2. pont. Ha figyelmetlenségből véletlenül aláírnám, akkor az egész sületlen adminisztrációt a pályázó bonyolítja, és viseli a felelősséget a határidők 6-9-12 hónapos csúszásáért). Magamat szigorúan megdorgáltam az Akadémia elnökének és főtitkárának a Kutatóintézetekben foglalkoztatott magasabb vezető beosztású közalkalmazottakkal kapcsolatos munkáltatói jogok gyakorlásáról szóló 1/2003 együttes szabályzata hanyag kezelésért, és meglehetősen rendszerességgel értesítettem a főtitkárt távollétemről, így külföldi útjaimról és szabadságomról, továbbá a kijelölt helyettes személyéről (hogy ne kelljen alkalomadtán az amúgy sem aktualizált SzMSz-ünkben böngésznie). Nem tapasztaltam azonban, hogy a főtitkárt a kapott információ különösen felvillanyozná (egyetlen két soros választ sem kaptam, hogy például: „Kedves Péter! Érezd jól magad, sürgős ügyek amúgy sincsenek, csak hisztériás emberek, mindennel úgyis megvágunk!, stb.”). Így valamivel csökkent lelkifurdalásom (mint Tiborcé, miután Bánk némi győzködés után lényegében azonos álláspontra helyezkedett a maradékok begyűjtése és újrahasznosítása tekintetében). Meglepve nem voltam, más ügyekben sem szoktam választ kapni – valószínűleg létszámihiány van a vezetői titkárságokon.

A fenti megjegyzésekkel az utóellenőrzés megállapításait elfogadom.

A hiányosságok felszámolására, illetve a folyamatok hatékonyabb, eredményesebb működése érdekében tett javaslatok egyedi megfogadás-technikai értékelése

1. Az SzMSz aktualizálása. Az ellenőrzésnek természetesen igaza van, a jogszabály ilyesmit ír elő. Ugyanakkor az aktualizálás hiánya mindeddig nem okozott észlelhető működési-szabályozottsági problémákat, talán azért, mert intézetünk egyik legsikeresebb kutatási profilja a robusztus, hibatűrő, adaptív szabályozás elmélete (Keviczky, Bokor akadémikusok, és mások). A mi SzMSz-ünk annyira önadaptív, hogy az elmúlt 15 évben egyszer sem kaptam elő a szekrényből a kizárólag ellenőrzések számára fenntartott egyetlen példányt. Miután az intézet egészen tűrhetően működik, esetleges korszerűtlensége nagy problémát szemmel láthatólag nem jelent. Ám aktualizálásához össze kell szednem az önbizalmamat: a jelenlegi is csak a harmadik változatban felelt meg. Ha pedig kiegészítem az általam lényegesnek tartott szabályokkal, mint például „Ne távozz a fajansztól, amíg nem fejezted be a pisilést”, megint hosszadalmas ízlésbeli vitákba kell bocsátkoznom az apparátussal. De természetesen nekivágunk, ha nem is azonnal...

2. A gazdasági szervezetnek van ügyrendje, véletlenül értelmes, mert tavaly készítettük kivételesen abból a célból, hogy áttekintsük és szabályozzuk a dolgok menetét. Megvizsgáljuk, hol kell butítani, hogy megfeleljen a jogszabályoknak. Sőt, a jövő évben rendkívüli belső ellenőrzési feladat lesz, hogy az ügyrend, a munkaköri leírások, a nyomvonalak és az esetlegesen fellelhető egyéb papírok hogyan viszonyulnak egymáshoz, a jogszabályokhoz, és elsősorban az én utasításaimhoz.

3. A vállalkozási és egyéb szerződéskötés rendje meglehetősen pontosan szabályozott és a gyakorlatban városi legenda formájában tökéletesen működik. Más kérdés, hogy a szabályzatot éppen nem tudtuk fellelni – úgy tűnik, mostanra munkatársaink vérévé vált. Megkíséreljük érvágással, vagy a működő folyamat leírásával reprodukálni. Lényege röviden összefoglalható: ne szalaszd el az esetleg kínáló megrendelőt, sőt: igyekezz felkajtatni ezeket a szerencsétlen, beteg embereket, és kérj minél több pénzt! Ez utóbbi garantálja, hogy a szerződés nem befolyásolja károsan az intézet közhasznú és alaptevékenységét, melynek meghatározó feltétele, hogy a munkatársak az alapellátásnál magasabb jövedelemben részesülhessenek.

4. Bizonylati albumunkat rendbe tesszük.

5. A gépjárművek üzemeltetésének és használatának rendjét el fogjuk készíteni, nagyjából három értelmes mondatban összefoglalható. Ennyi telik tőlünk, bár gépjárműveink eddig is elgurulgattak szabályzat nélkül. Ha azt az alapvető instrukciót is beleírhatjuk, hogy „Marha! Ne nyomd egyszerre a gázt, a féket és a kuplungot, nem azért van négy lábad; és főleg ne ott fordulj be, ahol nincs mellékutca!”: akkor négy mondat is lehet.

6. Az 50 eFt-ot el nem érő kötelezettségvállalás külön nyilvántartására nincs szükség – azonnal teljesülő dolgokról van szó, mint a xerox, egyes szakmai anyagok. Papír egyébként ezekről is készül.

7. Az aláírási jogok gyakorlása nem különösebben bonyolult. Minden szervezeti részlegnek van egy vezetője, annak van a gazdasági osztályon egy aláírási címpéldánya, és neki igazolnia kell minden olyan költséget, ami részlegét terheli. Nem hiszem, hogy a folyamat lényegesen egyszerűsödne attól, hogy gazdasági események bontásban megnégyszerezniék ezen papírok számát. A beosztott vezetők kötelezettségvállalási joga meglehetősen korlátozott: xeroxra, festékkazettára és hasonlókra terjed ki – egyebekben pedig életbe lép a fel ugyan éppen nem lelt, de azért működő szerződéskötési rend (amely szerint a beosztott vezetőknek lényegében javaslattevési joga van).

Ami a 217-es kormányrendeletben előírt szépírási gyakorlatot illeti (lásd láb-jegyzetben)¹, azt kell állítanom (bár nem vagyok elmeorvos), hogy a kiöltője nem épelméjű (meg a miniszter sem, aki ennek aláírta a nevét!). Mellőzését – tökéletes értelmetlensége mellett - elsősorban avval indokolom, hogy naponta 60-80 számlát írok alá, rengeteg más hülyeség társaságában (lásd pl. pályázatok).

8. A szellemi alkotásokat nyilván fogjuk tartani (történjék velük valami, ha már eladni nem tudjuk!). Egyébként az a helyzet, hogy minimálisra csökkent az

1

(3) Utalványozni csak az érvényesített okmányra rávezetett vagy külön írásbeli rendelkezéssel (a továbbiakban: utalvány) lehet.

(4) A külön írásbeli rendelkezésként elkészített utalványon (utalványrendeleten) fel kell tüntetni

a) a rendelkezőnek és a rendelkezést végrehajtónak a megnevezését;

b) az „utalvány” szót;

c) a költségvetési évet;

d) a befizető és a kedvezményezett megnevezését, címét, bankszámlájának a számát;

e) a fizetés időpontját, módját és összegét;

f) a megterhelendő, jóváírandó bankszámla számát és megnevezését;

g) a keltezés, valamint az utalványozó és az ellenjegyző aláírását;

h) a kötelezettségvállalás-nyilvántartásba vétel sorszámát.

érdeklődés a szellemi alkotások kodifikálása iránt az SzJA-kedvezmény megszűnése óta.

9. Kötelezettségeinket nyilvántartjuk, követeléseinket behajtjuk (ezt az ellenőrzés sem vitatja), viszont a 0. számlaosztályban előirányzatokat – a tökéletes értelmetlenség okán – nem könyvelünk. Van még kilenc számlaosztályunk könyvelési tréning céljára.

10. A rendszeres kereset-kiegészítéseket és az állományba tartozók részére fizetett megbízási díjakat számvitelileg helyesen fogjuk elszámolni.

11. Ami a pénztári készpénzbefizetések sorsát illeti (lásd a remekbeszabott 217-es kormányrendelet előírását lábjegyzetben)², ésszerűségi szabályzatunk (mert ilyenünk viszont van, mélyen benn a fejünkben!) tiltja, hogy párezer forinttal a Kincstárba szaladgáljunk. Ennek költségén túl elfogadhatatlanul alacsony lenne 10 MFt-ra biztosított páncélszekrényünk kihasználtsági mutatója (naponta számítjuk: tárolt pénz osztva 10 MFt, szorozva 100-zal; és havonta elemezzük), és így az intézeti vagyon pazarlásának bűnébe zuhannánk nyakig. Amatőr elmeorvos véleményem megegyezik a 7. pont utolsó bekezdésé-ként elsőhajtottakkal.

12. Sportkörünket vagy 20 éve támogatjuk, és természetesen szívesen írunk valakinek egyszer egy engedélykérő levelet, hogy a következő 20 évben is támogatni fogjuk, de miután ennek sincs semmi értelme (ugyan mit tud mondani az a valaki?!), valószínűtlennek tartom alkalmankénti adminisztrálását. Ami a Cortex és az Akinet Kft-k tulajdonrészének értékesítését illeti, meg akartuk kímélni volt munkatársainkat attól, hogy a jövőben az ÁPV Rt.-vel kelljen alku-dozniuk mindenről, és éppen a mostanság érkező levelek jelzik, hogy ezt baromi helyesen és időben tettük meg. Tényleg megkíméltük a Vagyonkezelő Kuratóriumot és magunkat a minden értelmet nélkülöző papírtologatástól és ülésezéstől, mivel úgy véltük, hogy a Kuratóriumnak számtalan, ennél sokkal lényegesebb vagyonkezelési feladata lenne, és mi sem unatkozunk hülyére magunkat. Mentségükre legyen mondva, hogy a KF Infrastruktúra Kft. végelszámolásával összefüggésben a 30 % tulajdonrészrel rendelkező Akadémiát képviselő Tóth Ferenc főosztályvezetőh. úr, aki egyben a Vagyonkezelő Kuratórium

2

(5) A kincstári körbe tartozó költségvetési szerv a házipénztárba befolyt bevételeket a kiadások teljesítésére nem használhatja fel, azt naponta készpénzben be kell fizetni a számlára. A befizetés abban az esetben sem teljesíthető készpénzkímélő módon - a befizetési és a készpénzfelvételi bizonylatok egyidejű benyújtásával -, ha egyidejűleg a befizetett összegnek megfelelő összegű készpénzfelvételre kerül sor. A napi befizetéstől el lehet tekinteni, amíg a házipénztárba befizetett összeg nem éri el az 50 000 forintot és ezen összeg készpénzben történő tartására a pénzkezelési szabályzat lehetőséget ad.

titkára, reményeink szerint elvégezte az előírt adminisztrációt, megtette a részéről szükségesnek tartott dísz- és futólépéseket (bár nem uszítottuk rá belső ellenőrünket, hogy erről meggyőződjünk!), és az Akamech Kft. alapításával összefüggésben is tájékoztattam a Vagyonkezelő Kuratóriumot. Így ebben a kérdésben a 2:2-es döntetlennél tartunk, amely a számárságok mellőzésére irányuló, egyébként elítélendő szemléletünket alapul véve nagyon szép eredmény!

13. Ez a pont („Az államháztartással összefüggő közérdekű, stb.) a népszerű nevén üvegseb törvényre vonatkozik. A törvény kihirdetése után azonnal nekiláttunk a végrehajtásnak, a honlapunkon megjelent az üvegseb rubrika valóban hasznos információkkal: milyen hülyeségeket, elvonásokat ötlenek ki a PM-ben, és eredményképpen milyen körülmények között működik egy szerencsétlen kutatóintézet. Tény, hogy éppen ezeket az információkat, mint kötelezően szolgáltatandókat, valószínűleg nyomdai trehánytság miatt kifelejtették a törvényből – a többi viszont a kutyát sem érdekli.

Természetesen a véglegesített ellenőrzési jelentés kézhezvétele után azonnal önvizsgálathoz folyamodtam - ugyanúgy, mint az összes többiben - ebben a kérdésben is, és kutatni kezdtem a jó példák, az élenjáró gyakorlat után. Már ott is termettem Akadémiánk honlapján, és fél óras böngészés után csalódottan állapítottam meg, hogy üvegsebnek nyoma sincsen (pedig lenne néhány tétel, ami érdekelne!). Következtek nagy példaképeink: a PM és az NKTH. Nekik van üvegsebük, ami tökéletesen átlátszó abban a tekintetben, hogy nem a lényeges információt tartalmazza (néhány nevetséges alibi-sorból áll). Pedig például a PM esetében már régen kíváncsi voltam azokra a többtíz-millióes szerződésekre, melyek keretében baráti ügyvédi irodák jogszabályokat gányolnak. Ilyen szerződésből egyetlen sincs az üvegsebben (talán valaki kirántotta a zsebkendőjével, amikor rákérdeztek, és prüszsentenie kellett), pedig alig hihető, hogy derék ügyvédeink áldásos tevékenységüket társadalmi munkában végeznék, sorozatosan kommunista szombatokat és vasárnapokat szervezve.

Mivel semmiképpen sem szeretnénk szabályosságban túllihegni a PM-et (még megsértődnének!) úgy döntöttünk, hogy üvegsebünket a magunk módján fogjuk folyamatosan aktualizálni színes és érdekes információval, versenyre kelve a SZTAKI-szótár népszerűségével. Ha szerencsénk van, valaki ez ügyben is feljelent a TV-jogásznál, ami ismét több millió Ft értékű publicitást jelentene (a lehetőséget ajánlom az Ellenőrzési Osztály figyelmébe, nagyon hálásak lennénk – név, cím, telefonszám az igazgatói titkárságon!).

14. Ha jól értem, ez a pont arra utal, hogy nem tájékoztatjuk közalkalmazottjainkat minden harmadik születésnapjukon, hogy a H6 osztályból átsorolódtak a H7

osztályba: Isten éltesse őket, és az egészségügyi reformnak hála: idősebb napjaira is éppen olyan fitteek lehetnek, mint hathónaposan (fogatlanul, pelenkázva, stb.)! Ezt tényleg elmulasztottuk, mert véleményünk szerint a közalkalmazottainknak fogalmuk sincsen az illetén történő besorolásról (a fizetésük nem pontosan a közalkalmazotti tábla szerinti), és a munkaügyi osztály nélkülözni tudja további pár tucat közalkalmazott megjelenését avval a hülye kérdéssel, hogy ez micsoda? Legtöbbsen azt tudják, hogy tudományos munkatárs, meg főmunkatárs, meg ilyesmi – ezt most éppen a Kjt. nem eléggé dicsérhető módosítása tette kissé labilissá (de rá se rántunk!).

Be kell ismernem, hogy tévedtünk. Az Európai Kutatási Térség Kezdeményezés keretében együttműködünk egy olasz kutatóintézettel, és egy történész-informatikus elmesélte Rómeó és Júlia igaz történetét. Rómeó boldogan kiabálta fel az erkélyre Júliának, hogy átsorolták a B2 kategóriából a B3-ba (az akkori Munka Törvénykönyve 10 éves kortól engedélyezte a munkavállalást, így a B3 már nem számított éretlennek). Ettől felvillanyozva (lásd még a békacombik és a légköri delej esete Benjamin Franklin-nál) Júlia leengedte 3 m hosszú hajfonatát, amin Rómeó felmászott az erkélyre Júlia elragadtatott sikítozásától kísérvé. Sietve bezárkóztak, és folyamatosan szexeltek (a dajka meg az ajtón dörömbölt), amíg Rómeót átsorolták a B4 kategóriába közalkalmazottilag. Közben csak némi túlérett banánt fogyasztottak, amiből – készségfejlesztési célból – bőséges készlet volt Júlia éjjeliszekrényében (bizony, a felvilágosodás százada a sötét középkor után!). Ekkor Júlia sorban megszülte közben megfogant gyermekeit, és boldogan éltek, amíg meg nem haltak. Shakespeare kissé túldramatizálta a dolgokat a Montague-kal meg a Capulet-ekkel – fejezte be az olasz.

Összefoglalva: a fentiek figyelembevételével mégis fontos lehet ez a kód, lényeges mérföldkő különösen az ifjabbak életében! Így megfogadjuk az ellenőrzés javaslatát, és értesíteni fogjuk a pupákokat (közalkalmazottakat). Nem osztjuk azonban az ellenőrzés azon aggodalmát, miszerint ha az átsorolás nem a közalkalmazott születésnapján, hanem január 1-gyel (mint nálunk helytelenül) történik, akkor az illető akár 1 nappal több, őt a jogszabály szerint meg nem illető szabadságban részesülhet. Ma még nem tartunk ott munkafegyelemben (sőt!), hogy 1 nap szabadság ide vagy oda érezhetően befolyásolja az intézet hatékonyságát – de törekedni fogunk.

Mivel azonban a munkaügyi osztálynak se kedve, se ideje magyarázkodásra, a papírra rányomtatjuk, hogy jelen értesítés tartalmával és nélkülözhetetlenségével kapcsolatos kérdéseikkel forduljanak kizárólag és közvetlenül a MTA Ellenőrzési Önálló Osztályához (név, telefon, e-mail).

15. Közalkalmazotti alapnyilvántartásunk van – a számítógépen. Nem tartjuk szükségesnek ugyanazt kinyomtatva is tárolni. Intézkedni természetesen fogunk: felhívjuk Fodor Gábor miniszter úr figyelmét arra, hogy mennyivel több erdő nyelhetné a szén-dioxidot, rejthetné a pacsirtákat, a komámasszonyt meg a csősz, ha az ilyen marhaságokat törölnék végre a jogszabályokból. Szerencsétlen Fodornak minisztertársaival valószínűleg lényegesen kevesebb siker-élménye lesz, mint az osztrák bőrgyárakkal, meg a Bali-szigeti nemzetközi ígéret-fórummal, de ez legyen az ő gondja.

16. A közalkalmazott azonosítása a bérfizetési jegyzéken nekünk is sok fejtörést okozott. A közalkalmazott saját bérfizetési jegyzékét lezárt borítékban kapja meg, erre a neve van nyomtatva abból a megfontolásból, hogy az osztálytitkár-nők és a kézbesítők – talán nem jogszabály-követő módon, de - leginkább a nevük alapján azonosítják a közalkalmazottakat. Hosszú ideig folyamatosan vizsgáltuk (mi magunk, nem valamely baráti céget megbízva!), hogy a boríték felbontása után az abban lévő egyetlen cetlin a közalkalmazott felismeri-e saját magát kizárólag a neve alapján (adószám, anyja neve, születési adatok és hasonló egyéb azonosítók hiányában). Ez minden esetben sikerült, a felmérés szerint a közalkalmazottak magukra nem, kizárólag a nettó bérükre szoktak rácsodálkozni: hogy a jó francban marad ilyen kevés az egész tisztességes és igen költséges bruttó jövedelemből?! Mint ismeretes, a Kincstárba és az APEH-ba küldött listákon vagy 16 azonosító szerepel (hogy mi a jó fenének, azt senki sem tudja), így mi a kizárólag tájékoztatásra szolgáló bérjegyzéken elvegetálnánk a közalkalmazott nevével – kivéve persze, ha a szakszervezetünk sztrájkot hirdetne ez ügyben.

Van még egy apróbb technikai ok is: további azonosítók nem férnek el a cetlin.

17. Az állományba tartozó személyekkel kötött megbízási szerződéseket felülvizsgáljuk – számunkra az ügy eléggé közömbös, igyekszünk alkalmazkodni az OTKA Iroda változó ötleteihez. Lehet, hogy nem aktualizáltuk egy korábbi ötletét.

18. A leltározással és a leltár kiértékelésével kapcsolatban borász ismerősömet megbízva házasítani fogjuk a jogszabályi előírásokat, a józan ésszt és a gyakorlati lehetőségeket („Leltározási Cuvee”)

19. A helyiségbérleti szerződések ügyében (miszerint az akadémiai szabályzat legfeljebb 3 éves határozott idejű szerződés megkötését engedélyezi) éppen ötödször próbáljuk meggyőzni a t. ellenőrzést arról, hogy egy olyan határozatlan idejű szerződés, amely 3 hónapos határidővel bármikor, indoklás nélkül, az eredeti állapot helyreállítási kötelezettségével felbontható: pontosan egyenérté-

kü egy 3 hónapos határozott idejű szerződéssel. Nem hiszem, hogy ennek belátása a különleges szellemi teljesítmények körébe tartozna, ha mégis, akkor hurrá: ennek bizonyítását adom be doktori disszertációként. Bérzőként mindenki jobban szeret határozatlan idejű szerződést kötni. A bérleti díjakat és az energiaköltséget évente valorizáljuk (erről sajnos még nincsen szabályzat, mindössze arról van szó, hogy valamikor így írtuk az első szerződést, és abból szövegszerkesztéssel születnek az újabbak), és mellesleg bérleti szerződéseinkkel soha semmi probléma nem volt.

20. Éves készletgazdálkodási tervet valószínűleg nem fogunk készíteni, minek egyik indoka, hogy nincsenek készleteink – a többit már nem is sorolom. Éves vagyongazdálkodási tervet sem fogunk készíteni. Egyrészt, mert készítünk éves felújítási tervet szintén teljesen feleslegesen, másrészt a sajátosan tervezhető hazai viszonyok között legjobbnak az igen korszerű, bár a hazai költségvetési szektorban még kevésbé elterjedt Ad-hoc Property Management módszert alkalmazzuk. Lényege, hogy a felelős vezető a fejét használja terveken és szabályzatokon kérődzés helyett, sőt: kifejezetten tilos ilyenek készítése! E sajátosságát megragadva a módszert egyes szakirodalmi források self-brainstorming-ként is említik, megdöbbenően pozitív eredményeket idézve. Talán az új Áht-ban ilyesmi is megjelenik a vezetői követelmények között.

21. FEUVE rendszerünk teljes körűen működik, sőt! Kezelendő kockázataink nincsenek: a kormány, a PM, a pályázató intézmények, Demszky Gábor és a Fővárosi Önkormányzat, stb. kívül esnek hatáskörünkön – pedig de odacsapnánk néha! Mint remekbeszabott és évente felülvizsgált kockázatelemzésünkben megállapítottuk, ezekhez képest az összes többi kockázat (árvíz, tűzvész, dögvész, szopornyica, stb.) elhanyagolható, és alkalmilag kezelni tudjuk. Ami a szabálytalanságok kezelését illeti: a SZTAKI-ban nincsenek szabálytalanságok! Ha esetleg mégis, életbe lép a pallosjog elnevezésű intézmény korszerű, EU-konform, humanizált formája: nem csapjuk le az illető fejét³ (bár ez a szabályta-

³ Az igazság az, hogy van Szabálytalanságok kezelésének szabályzata, egy kutatóintézet nem is működhetne ilyen nélkül. A miénk azonban nehezen aktualizálható: nem szövegszerkesztőn van, hanem kutyabőrön. Évtizede leltük fel archívumunkban, a XV. századi jogelőd intézetünktől származik, viszont képtelenek vagyunk jó minőségű kutyabőrt beszerezni a központosított közbeszerzés keretében aktualizálási célra. Eszköztára ma már nem felel meg a Kjt. előírásainak, pl. „Vétessék peniglen az feje azon közalkalmazottnak, kinek szabálytalansága erősen megkárosítja az Nemes Kincstárat, avagy annyira megszorítja az Nemzeti Főkincstárnokot, hogy soron kívül eret kellett rajta vágni vala.” Egy igazgatói utasítás azonnal pontosította a szabályzatot, miszerint nem tűzzük kopjára a közalkalmazott fejét a főkapu előtt, mivel egy halom pénzt kellene fizetni parkolóhely-foglalás címen a derék önkormányzatnak. Ellenkezőleg: a közalkalmazottat az intézet fejével együtt saját halottjának tekinti, i.o. temetéséről – a család igényeit figyelembe véve – gondoskodik, ravatalánál közvetlen főnöke és az intézet igazgatója kánonban méltatja a néhai közalkalmazott érdemeit. Mindennek ellenére az intézet vezetése az éjbe nyúló tanácskozásán úgy határozott, hogy a szabályzatot nem bocsátjuk az ellenőrzés

lanságok kezelésének igen költséghatékony formája: se végkielégítés, se felmentési idő, sem más lacafaca, amit az is indokol, hogy az illető költségei is jelentősen csökkennek: a továbbiakban nem költ fodrászra, fogorvosra, éjjeli krémre, stb), hanem az eltussolástól a lecseszésen keresztül a munkahely-újításra vonatkozó nyomatékos javaslatig széles skálán mozoghatnak az intézkedések. Kivéve a karóba húzást, amelyet mindkét nem esetén esélyegyenlően, szigorúan korlátoz Etikai Kódexünk (mert ilyen szabályzatunk van, pedig nem is kötelező!): előírja a kölcsönös beleegyezést, a szigorú diszkréciót, a vezetők védelmében pedig a kikövetelés tilalmát a szabálytalanságot elkövető közalkalmazott részéről. Bemutatott eszköztárunk tökéletesen biztosítja az egyébként elő nem forduló szabálytalanságok kezelését.

22. Zoltán Miklós könyvvizsgáló esetenként EU-pályázatokat auditál egyszeri megbízási szerződés alapján, máskor pedig ugyanígy belső ellenőrzést végez. Tisztában vagyunk avval, hogy a belső ellenőr más tevékenységet nem végezhet (egyébként a könyvvizsgáló sem, bár igazán rokon-tevékenységekről van szó), de úgy véljük, hogy Zoltán Miklós csak abban a 10 napban belső ellenőr, amire a szerződése szól, egyébként meg „szabadúszó” könyvvizsgáló.

23. A jelen ellenőrzés során feltárt hiányosságok - sajnos - nem javíthatók a belső ellenőrzés hatékonyabbá tételével. Egyrészt – mint az előző 22 pontban sejtetni igyekeztem – az ok nem abban rejlik, hogy nem tudok ezekről a hiányosságokról. Egyszerűen tele van az üvegzebelem avval a rengeteg felesleges hülyeséggel, amit derék minisztériumaink, pályáztató szervezeteink fontoskodói kiötlenek. Nagyjából olyan gyakorisággal szaladgálok közjegyzőhöz, mint pisilni (amire urológusom azt mondja, hogy igen szerencsés fickó vagyok), a kazalnyi felesleges papírról nem is beszélve. Mindez nem csak engem szórakoztat (kevésbé), hanem értelmes tevékenységre hivatott munkatársaim jelentős részét is. Igyekszem redukálni, ahol lehet.

Másik szempont, hogy a belső ellenőrt mi fizetjük, kifejezetten avval a céllal, hogy az egyébként sem kevés (sőt!), következményeit tekintve betartandó (végrehajtható szabadságvesztés, nagyobb összegű pénzbírság, stb.) jogszabály, további saját belső játékszabályaink pontos betartását ellenőrizze, és óvakodjék vérnyomásom feltornázásától (lásd örökölt Szabályzatunkat a szabálytalanságok kezeléséről) az általam tökéletesen ismert számárságok listába szedésével. Ha az előző pont alapján le kellene mondanunk az egyik szakmailag magasan képzett, vas-szigoráról ismert kiváló belső ellenőrünkről, nehéz feladatot jelent a belső ellenőrzés hatékonyságának további növelése. De megoldjuk, ha kell ...

rendelkezésére, mivel mérhetetlenül szégyenteljes lenne, ha kiszivárogná, hogy a SZTAKI a szabálytalanságok kezelésére szabálytalan szabállyal rendelkezik.

24. Számviteli politikánkban átírjuk a jelentősnek minősített árfolyamváltás mértékét, és a mindenkori devizaösszeg százalékában fogjuk meghatározni. Úgy vélem, hogy a 100 %-ban történő meghatározás valóban szükségtelenné teszi az évenkénti aktualizálást, és kiszámítható gyakorlatot biztosít.

25. Elkészítjük az alap- és vállalkozási tevékenység keretében nyújtott szolgáltatások, továbbá a bérbeadási tevékenység ellenőrzési nyomvonalát. Ez természetesen ma is létezik, de ösztönös formában (...szétrúgjuk, kirúgjuk, megrúgjuk, ha nem fizet...). Papírra fogjuk vetni!

Záró megjegyzés:

Semmiképpen sem az ellenőröket akarom cikizni! Nagyon rendesek, szorgalmasak és szakszerűek voltak – nem ők tehetnek arról, hogy ilyen marhaságokkal kell foglalkozniuk. Ennél sokkal értelmesebb tevékenységre lennének képesek – ahogyan mi is! Szívesen látjuk őket utóellenőrzésen!

Más: valamelyikünknek (a főtitkárnak, a főosztályvezető úrnak, nekem?!) írnia kellene egy szignalizációs levelet a pénzügyminiszternek: kötelességünk a normális Magyarország projekt érdekében. Javasolni kell Esélyegyenlőségi Tervük aktualizálását (talán illetlen módon háttérbe szorult más fontos tevékenységükre hivatkozva), mivel néhány munkatársuk állapota indokolja ellátásukat jójával, bűvös kockával és más nyugtató-, állapotjavító- és készségfejlesztő játékkal. Viszont tartsák őket messze távol a jogszabály-fogalmazástól!

Budapest, 2007. december 18.

Inzelt Péter